

Logboek probleemsituatie wolf Hoge Veluwe, oktober 2022

Zoogdiervereniging verzorgt het wolvenmeldpunt van BLJ12, de gezamenlijke werkorganisatie van de provincies en treedt desgevraagd ook op als adviseur rechtstreeks aan de provincie Gelderland. Binnen Zoogdiervereniging zijn meerdere deskundigen actief en aan Zoogdiervereniging zijn ook externe wolvendeskundigen betrokken. Onderstaand de meest relevante berichtenwisseling over het onderwerp:

[07-10-2022 09:10:19] Zoogdiervereniging: Berichten en gesprekken worden end-to-end versleuteld. Niemand buiten deze chat kan ze lezen of beluisteren, zelfs WhatsApp niet.

[07-10-2022 09:10:19] Zoogdiervereniging: afbeelding weggelaten [foto 2 fotografen nabij wolf red.]

[07-10-2022 09:11:36] Zoogdiervereniging: Hallo [medewerker provincie red.], ik stuur je hierbij de foto die bij het wolvenmeldpunt is binnengekomen. Er is wel bijgezegd dat we niet moeten verspreiden. Dus graag heel terughoudend mee zijn.

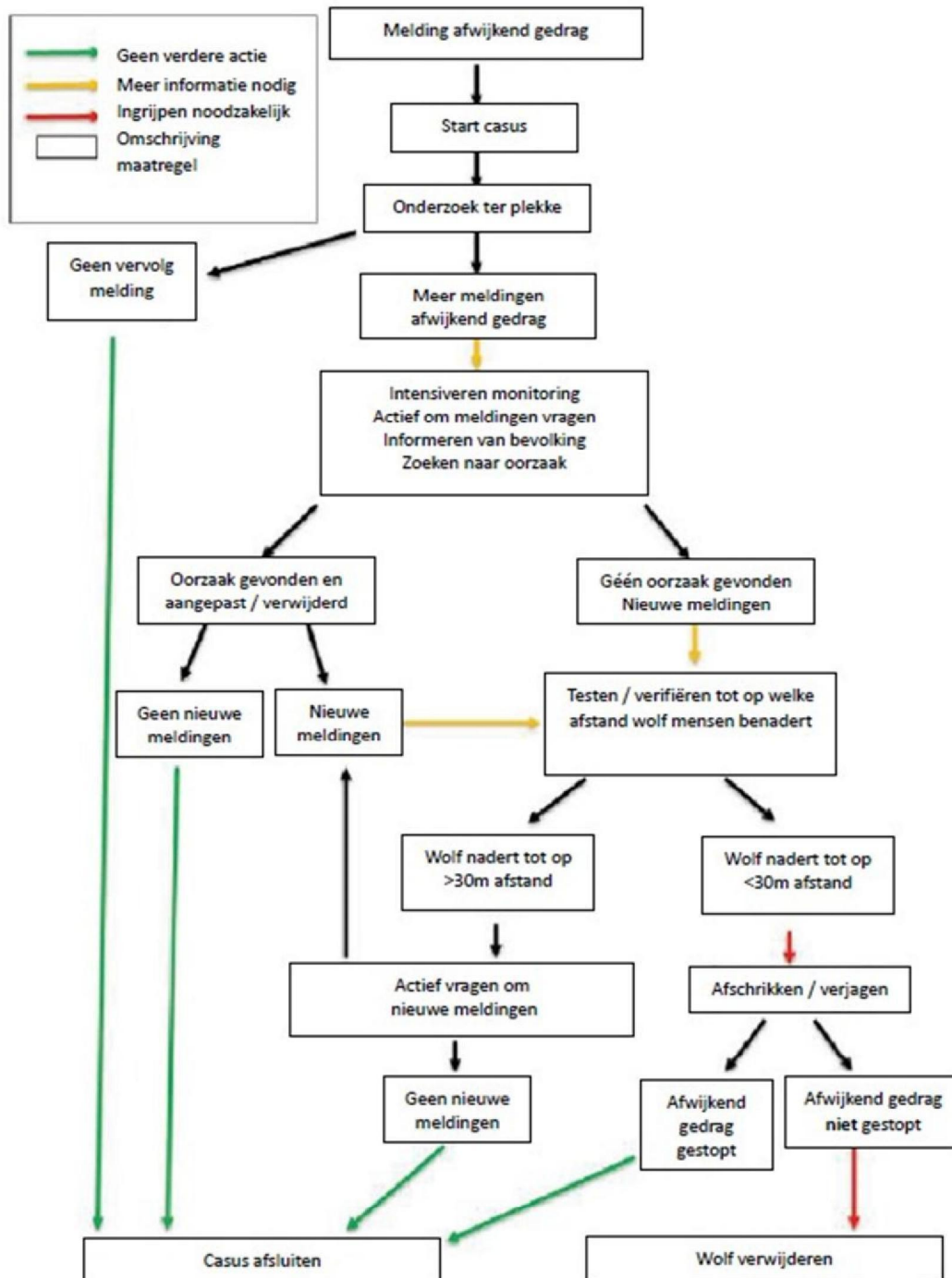
[07-10-2022 09:13:15] Zoogdiervereniging: Als we kijken naar de escalatieladder in NL en D, dan zitten we op het punt van afschrikken:

[07-10-2022 09:13:27] Zoogdiervereniging:

Tabel 14. Protocol Zweden voor omgang met probleemsituaties tussen wolf en mens (5.1.2e 2016)

Situatie	Beoordeling van het risico van een aanval op mensen	Aanbevolen maatregelen
Er is af en toe gemeld dat een of meer wolven bij daglicht of duisternis binnen 30 meter van woongebouwen verbleven.	Geen verhoogd risico	Geen actie nodig
Er is af en toe gemeld dat een of meer wolven bij daglicht of duisternis binnen 30 meter van een of meer mensen bleven.	Geen verhoogd risico	Geen actie nodig
Van een of meer wolven is herhaaldelijk en lange tijd gemeld dat ze bij daglicht of duisternis binnen 30 meter van woongebouwen verbleven	Moet worden opgevolgd	1. Documenteer via veldbezoeken wat er is gebeurd. 2. Zoek naar wat mogelijk wolven naar de plaats heeft getrokken. 3. Overweeg informatie-inspanningen
Van een of meer wolven is herhaaldelijk en lange tijd gemeld dat ze bij daglicht of duisternis binnen 30 meter van een of meer mensen bleven.	Kan als het voortduurt leiden tot een verhoogd risico. Moet worden opgevolgd	1. Documenteer via veldbezoeken wat er is gebeurd. Zoek naar wat mogelijk wolven naar de plek heeft aangetrokken. 2. Overweeg intimidatie. 3. Overweeg informatie-inspanningen 4. Overweeg te doden.
Een of meer wolven hebben een of meer mensen aangevallen of verwond	Verhoogd risico op verdere aanvallen	1. Dood een of meer wolven in het gebied. 2. Korte informatiebijeenkomst over wat er is gebeurd en welke beslissingen zijn genomen.

Reinhardt *et al.* (2018) publiceerden, in opdracht van het Bundesamt für Naturschutz, een update van de handreiking van Reinhardt en Kluth (2007). In deze update staat een beslisboom voor probleemsituaties tussen wolf en mens (figuur 3). Naar verwachting zullen de deelstaten bij herziening van hun wolvenbeheerplannen zich baseren op Reinhardt *et al.* (2018).

Figuur 3. Beslisboom Duitsland voor probleemsituaties tussen wolf en mens.

[07-10-2022 09:14:31] Zoogdiervereniging:

1. Documenteer via veldbezoeken wat er is gebeurd. Zoek naar wat mogelijk wolven naar de plek heeft aangetrokken.   2. Overweeg intimidatie.   3. Overweeg informatie-inspanningen   4. Overweeg te doden.

[07-10-2022 09:15:11] Zoogdiervereniging: Er lijkt mijn inziens geen sprake van probleemwolf (met acuut gevaar voor veiligheid waarbij burgemeester aan zet zou zijn), maar een probleemsituatie. Bij een probleemsituatie moet de situatie verholpen worden, daarmee is het een zaak van handhaving op basis verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (verstoring), en dus is provincie aan zet voor handhaving.

[07-10-2022 09:44:48] Provincie: Nog even concreet. Als toezicht aan de slag wil moeten we weten van wie de foto is zodat uit eerste hand gehoord kan worden waar en wanneer dit was.

[07-10-2022 09:53:11] Zoogdiervereniging: Ik snap dat je eerst bewijs wil. Helaas hebben wij de naam niet van de melder, en wij hebben ook van die melder nog geen toestemming om de foto te delen. Wel horen we meer verhalen en wij kunnen niet ter plaatse. Maar de provincie kan dat wel, en zelf zien wat er gebeurt. Ik zou er ook echt niet mee wachten, voordat het uit de hand loopt.

[07-10-2022 10:59:27] Zoogdiervereniging: Ik krijg massa's foto's van mensen die met tientallen op enkele meters van wolf zijn, of er echt naast staan. Ik hoop ze zsm door te sturen.

[07-10-2022 11:03:07] Zoogdiervereniging: afbeelding weggelaten

[07-10-2022 11:05:06] Zoogdiervereniging: video weggelaten

[07-10-2022 11:08:49] Zoogdiervereniging: video weggelaten

[07-10-2022 11:08:57] Zoogdiervereniging: video weggelaten

[07-10-2022 11:10:18] Zoogdiervereniging: video weggelaten

[07-10-2022 11:10:41] Zoogdiervereniging: Met zoveel camera's kan je nu wachten dat iemand deze beelden op social media zet

[07-10-2022 11:10:52] Zoogdiervereniging: Omroep Gelderland heeft [Zoogdiervereniging red.] net gebeld, ze bereiden een stukje voor.

[07-10-2022 11:11:21] Zoogdiervereniging: Het komt dus nu in de media

[07-10-2022 11:12:33] Zoogdiervereniging: Mensen lopen rond de wolf, de wolf wordt ingesloten, de wolf loopt wat rond. Mensen komen veel te dicht bij!!

[07-10-2022 11:14:00] Zoogdiervereniging: Visitekaartje weggelaten

[07-10-2022 11:23:38] Zoogdiervereniging: <https://goo.gl/maps/HaezesomqMBG1zp38>

[07-10-2022 11:23:59] Zoogdiervereniging: afbeelding weggelaten

[07-10-2022 11:25:48] Zoogdiervereniging: WolvenBarneveldseKrant2 (1).pdf • 1 pagina document weggelaten

[07-10-2022 11:26:21] Zoogdiervereniging: Het lijkt iig vanaf zaterdag 1 oktober bezig te zijn.

[07-10-2022 11:26:44] Zoogdiervereniging: En de fotograaf die geïnterviewd wordt geeft aan dat dit al vanaf 10 sept gaande is.

[07-10-2022 11:26:58] Provincie: Ok

[07-10-2022 11:36:01] Zoogdiervereniging: Ik wil je niet ophaasten, je zei dat je nog even 5 minuten moest nadenken. Maar ik hoor graag of er handhavers naar toe kunnen. We krijgen meerdere berichten dat er nu nog mensen in het veld staan. Dit is een bericht van nu: "Er staan een boel fotografen bij een boom, waar achter de wolf is gaan liggen. Ze wachten tot hij weer gaat lopen"

[07-10-2022 11:36:24] Provincie: Ben met hh in overleg
[07-10-2022 11:37:01] Zoogdiervereniging: ok.
[07-10-2022 11:45:16] Zoogdiervereniging: afbeelding weggelaten
[07-10-2022 11:45:23] Zoogdiervereniging: afbeelding weggelaten
[07-10-2022 11:45:38] Zoogdiervereniging: Deze foto's zijn van vandaag, zelfde locatie.
[07-10-2022 11:46:27] Zoogdiervereniging: video weggelaten

- ⇒ Ca. 12:00 uur vertrek naar park voor handhavingsactie.
- ⇒ Ca. 12:50 uitvoering handhavingsactie door handhavers provincie en park gericht op fotografen die te dichtbij de betreffende wolf kwamen door verlaten van het pad en betreden "zandverstuiving".

- ⇒ Vervolgens relatieve rust tot weekend van 22 oktober.

[22-10-2022 15:38:07] Zoogdiervereniging: afbeelding weggelaten [Foto wolf bij fietsers red.]
[22-10-2022 15:38:31] Zoogdiervereniging: [medewerker provincie red.], actueel HV. Kan jij laten ingrijpen?
[22-10-2022 21:11:52] Zoogdiervereniging: video weggelaten [Filmpje van wolf bij gezin en houtstapel red.]
[22-10-2022 21:13:37] Zoogdiervereniging: [medewerker provincie red.] dit kan echt niet. Ons voorstel: GPS-zender, daarna actief verjagen met rubber hagel of wat dan ook. Als dat niet helpt afschot. Maandag overleg, kan dat? Dit is echt LEVENSGEVAARLIJK.
[24-10-2022 14:16:11] Zoogdiervereniging: Beste [medewerker Zoogdiervereniging red.]
De collar kan binnen twee weken in Nederland zijn en ready for use
Wij moeten wel euro 600 Satelliet kosten betalen voor anderhalf jaar data en AWT informeren over nek omtrek en voorkeur voor VHF kanaal
Als dat rondvaart kan de productie meteen starten en dan is de collar binnen twee weken hier (DHL, hier hebben we ervaring mee, werkt goed) 😊
[24-10-2022 14:17:53] Zoogdiervereniging: Hallo [medewerker provincie red.], als de provincie wil overgaan tot zenderen, dan is er een zender te regelen. Het kost alleen tijd en satellietkosten en natuurlijk bijkomende kosten om het dier te verdoven, etc. Gezien de tijd die het kost ben ik ook aan het verkennen of Duitsland of België een zender klaar hebben liggen. Wordt vervolgd.
[24-10-2022 14:19:21] Zoogdiervereniging: Overigens, zenderen & verdoven valt onder de Wet op de Dierproeven. De Zoogdiervereniging is vergunninghouder, heeft een goedgekeurd project en kan binnen 24-48u formeel toestemming verlenen (op basis van een gespecificeerd studieplan) indien nodig.
[24-10-2022 23:16:52] Zoogdiervereniging: Hoi [medewerker provincie red.], mocht de provincie van gedachten veranderen, dan is er via het netwerk binnen 1-2 dagen een halsbandzender beschikbaar (hoeft niet per sé uit de US te komen). Goet.

[26-10-2022 07:57:05] Provincie: <https://nos.nl/r/321078>
[26-10-2022 07:57:56] Provincie: Die beweging naar een hurkende fotograaf toe in het tweede filmpje.
[26-10-2022 08:50:54] Zoogdiervereniging: Bij het zien van dat filmpje zie ik: Een wolf die zeer dicht langs mensen loopt, geen oog contact maakt maar wel ruikend langs loopt. Op het moment dat hij kennelijk op iets af loopt wat voor de donker geklede fotograaf ligt op de grond, komt deze als reactie op het dichterbij komen omhoog. Daar schrikt de wolf van. Deinst terug en laat het daarbij.
Interessant zou zijn om te weten wat zijn aandacht trok. Nieuwsgierigheid die wel echt voedsel gestuurd is. Wel was daar iets wat zijn aandacht trok. Maar kan ook geur geweest zijn.

Overigens is er geen sprake van agressie. Zijn oren liggen niet plat en toont nergens zijn tanden door lippen op te trekken. Het is een welp en gedraagt zich onderdanig.

[26-10-2022 09:00:31] Provincie: Wederom dank

- ⇒ Provincie oordeelt dat er definitief een noodzaak is voor actief afschrikken
- ⇒ 26 oktober: Aanvraag ontheffing afschrikactie paintball
- ⇒ 27 oktober: Ontheffing afschrikactie paintball
- ⇒ Donderdag 3 november uitwerking interne werkafspraken uitvoering en werkverdeling
- ⇒ Vanaf vrijdag 4 november, dagelijks bezoek park door toezichthouders provincie
- ⇒ Woensdag 9 november interpellatiedebat Provinciale Staten, motie 22M47 oproep intrekken toestemming paintballgeweer niet aangenomen.
- ⇒ Vrijdag 11 november, toestemming politie, vanaf nu paintballgeweer mee naar park.